

Valtuustoaloite maksuton kesäajan ruokailu lapsille ja nuorille

Kaupunginvaltuusto 16.03.2026 § 13

Valtuutettu Maarit Koivisto jätti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja muiden allekirjoittaman aloitteen koskien maksuttoman kesäajan ruokailun järjestämistä lapsille ja nuorille.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 30.03.2026 § 73

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen.

Kaupunginhallitus lähettää aloitteen elinympäristöpalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Lisäksi aloitetta koskevasta asiasta pyydetään lausunto nuorisovaltuustolta.

Elymltk 28.04.2026
158/00.01.02/2026

Valmistelija tekninen johtaja Korte Antti ja ruokapalvelupäällikkö Kivinen Pirjo

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen maksuton kesäajan ruokailu lapsille ja nuorille. Aloitteessa on tuotu esille maksuttoman kesäajan ruokailun ennaltaehkäisevä palvelu, joka tukee perheiden, lasten ja nuorten arkista hyvinvointia ja monipuolista ravitsemusta sekä edistää yhteisöllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta.

Aloitteessa todetaan mm. seuraavaa:

”Koulujen ja päiväkotien loma-aikoina päivittäinen maksuton kouluruokailu ja oppilaitosten rutiinit jäävät tauolle yli kahdeksi kuukaudeksi.

Maksuton ruokailu tarjoaa konkreettista tukea lapsiperheille, joiden taloudellinen liikkumavara on niukka. Siitä hyötyvät erityisesti ne lapset ja nuoret, jotka viettävät kesälomapäivistä osan yksin vanhempien tai vanhemman ollessa töissä.

Aloitteessa ehdotetaan, että Loimaan kaupunki pilotoi maksuttoman kesäajan ruokailun järjestämistä jo tulevana kesänä. Pilottikokeiluun voitaisiin hyödyntää esimerkiksi loimaalaisten lasten – ja nuorten hyvinvointiin suunnattuja testamenttivaroja, jolloin budjettivaikutukset jäisivät minimaalisiksi. Pilotoinnin jälkeen maksuton kesäajan ruokailu voitaisiin vakiinnuttaa osaksi kaupungin toimintaa ja ottaa jatkossa huomioon myös talousarviossa”.

Kesäajan koululaisruokailulle on varmaan tarvetta joissain perheissä. Palvelun tarpeen laajuutta on vaikea arvioida etukäteen, mikä hankaloittaa työn kokonaisuuden suunnittelua. Ennen pilotin käynnistämistä tulisi ottaa kantaa siihen, missä ja kenelle kesäruokailua järjestetään. Kaikille koululaisille päivittäisen ruokailun järjestäminen on haasteellista ja myös kallista. Niitä lapsia, jotka todella tarvitsevat kesäruokailua, voi olla vaikea löytää. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta järjestely voi olla ongelmallinen.

Pilotoinnin toteuttaminen tänä kesänä tulee varmaan liian nopeasti. Koulujen sulkuaikaiset toimenpiteet ja vuosilomat on pääosin jo kiinnitetty. Mikäli pilotointia kesäruokailun suhteen halutaan toteuttaa, tulisi se toteuttaa aikaisintaan vuoden päästä. Tällöin mahdollinen pilotti ehdittäisiin suunnitella kunnolla ja tarvittavat talousarvio- ja hallinnolliset päätökset ehdittäisiin tekemään hyvässä järjestyksessä. Samoin palvelutarpeen laajuuden arviointia ehdittäisiin tehdä, esimerkiksi koululaisten vanhemmille suunnatulla kyselyllä.

Aloitteessa esitetään, että kaupungille perintöinä tulleita varoja voitaisiin käyttää kesäruokailun järjestämiseen. Loimaan kaupungille perintönä saadut varat on tarkoitettu käytettäväksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi Valtiokonttorin vakiintuneen käytännön mukaisesti. Varojen tarkoituksena ei ole kattaa kunnan lakisääteisiä peruspalveluja, vaan mahdollistaa lisätoimia, jotka tukevat sosiaalista hyvinvointia ja ennaltaehkäisevää työtä.

Kesäruokailu ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä, vaan vapaaehtoinen ja täydentävä palvelu, joka sijoittuu koulujen lukuvuoden ulkopuolelle. Tämän vuoksi se ei rinnastu perusopetuksen kouluruokailuun eikä kunnan normaaliin palveluvelvoitteeseen, vaan muodostaa erillisen, ajallisesti rajatun hyvinvointitoimen. Vaikuttaisi siltä, että perintövarojen käyttäminen kyseiseen käyttötarkoitukseen olisi mahdollista ja perintöjen käytöstä annettujen ohjeitten mukaista. Tässä yhteydessä perintövarojen käyttöä tulee katsoa kokonaisuutena, koska mikäli niitä käytetään kesäruokailun järjestämiseen, niin silloin muihin mahdollisiin sosiaalisiin ja kulttuurillisiin kohteisiin jää vähemmän käytettävää.

Ennen pilotoinnista päättämistä pitää selvittää tarkemmin mikä arvioitu kustannus kesäruokailun järjestämisestä muodostuisi. Kustannukset muodostuvat ainakin tarjottavan palvelun laajuudesta, henkilöstön palkoista, raaka-ainekuluista, valvonnasta ja mahdollisista kuljetuksista.

Tällä hetkellä ruoka- ja siivouspalveluitten henkilöstöresurssi kesäajalla on pieni ja mm. lomaa keskitetään koulujen loma-aikoihin. Ruokien kuljetuksiin ja jakoon tarvittavaa henkilöstöresurssia ei myöskään löydy.

Yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta kesäruokailun järjestäminen siten, että kaikilla koululaisilla olisi mahdollisuus päästä siitä osalliseksi, on haastavaa. Ruokien kuljettaminen eri puolille Loimaata muodostuu kalliiksi ja kun koululaisten osallistuminen kesäruokailuun on vapaaehtoista, niin käyttäjämääriä on vaikea ennustaa ja on todennäköistä, että esimerkiksi ylijäämäruokaa voi jäädä.

Kyseessä ei ole lakisääteinen palvelu, vaan uusi vapaaehtoinen palvelumuoto, jonka mahdollinen käynnistäminen tulee käsitellä talousarvion yhteydessä, jolloin kaupungin tarjoamasta palvelutasosta päätetään kokonaisuutena. Ruoka- ja siivouspalvelut selvittää yhdessä sivistyspalveluitten kanssa mahdollisen pilotoinnin ja kesäruokailun kustannusvaikutusta ja toteuttamista, jotta päätöksiä voidaan tehdä talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Esittelijä

Tekninen johtaja Korte Antti

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta antaa yllä olevan vastauksen aloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös